

Informace o změnách v daňových a souvisejících předpisech s účinností zejména k 1.1.2010

METIS Praha, spol. s r.o.
31.1.2010

Předkládáme Vám přehled změn v právních předpisech z oblasti daní, sociálního a zdravotního pojištění, které podle našeho přesvědčení zasáhnou plošně většinu subjektů. Mějte prosím na paměti, že tento materiál nemůže být vyčerpávající a jeho úkolem je upozornit na změny, které nastaly, nikoli poskytnout detailní návod pro řešení všech situací.

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Předpis: zákon č. 289/2009 Sb., 326/2009 Sb., 362/2009 Sb.

Změnila se výše daňového zvýhodnění na dítě:	v roce 2009	v roce 2010
ročně	10680 Kč	11604 Kč
měsíčně	890 Kč	967 Kč

Ostatní slevy na dani zůstaly nezměněny.

Podnikající fyzické osoby mohou v roce 2009 použít tyto výdajové paušály při výpočtu základu daně podle § 7:

- 80% z příjmů ze zemědělství a z živností řemeslných,
- 60% z příjmů z živností ostatních,
- 60% z příjmů z výkonu nezávislého povolání a z příjmů z práv průmyslového nebo duševního vlastnictví.

Od roku 2010 jsou výdajové paušály ve skupině c) sníženy zpět na 40%, ve skupinách a) a b) zůstávají.

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Účinnost: 1.1.2010

Sazba daně z příjmů za rok 2009 činí 20 %, sazba daně v roce 2010 činí 19 %.

DAŇ Z PŘÍJMŮ – SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Účinnost: již pro rok 2009

Mimořádné odpisy – § 30a

Hmotný majetek, pořízený v období od 1.1.2009 do 30.6.2010, zařazený do první nebo druhé odpisové skupiny, lze odepsat formou mimořádných odpisů takto:

- v 1. skupině rovnoměrně po dobu 12 měsíců,
- v 2. skupině po dobu 24 měsíců, tak, že po dobu prvních 12 měsíců se odepíše 60 % vstupní ceny (tj. 5 % měsíčně) a po dobu druhých 12 měsíců se odepíše 40 % vstupní ceny (tj. 10/3 % měsíčně).

Odpisy se vyčísľují s přesností na měsíce, přitom poprvé se odpisy uplatňují za měsíc následující po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování (zejm. majetek byl uveden do užívání). Mimořádné odpisování nelze přerušit.

Mimořádné odpisy nelze uplatnit

- u majetku, který byl i u některého z předchozích vlastníků hmotným majetkem (opotřeбенý majetek),
- u majetku, pro který je stanoveno časové odpisování podle § 30 odst. 4 a 5.

Technické zhodnocení takto odpisovaného majetku se stává samostatným hmotným majetkem a odepisuje se běžným způsobem.

Poplatník se může u každého jednotlivého hmotného majetku samostatně rozhodnout, zda ho bude odpisovat běžným způsobem, nebo zda pro něj využije mimořádné odpisy.

Paušální uplatnění výdaje na provoz automobilu – § 24 odst. 2 písm. zt) ve spojení s § 25 odst. 1 písm. zp)

Poplatník, který pro dosahování zdanitelných příjmů používá automobil, může namísto prokazování skutečných výdajů (nákladů) uplatnit v základu daně částku 5000 Kč/měsíc u každého automobilu. Takto lze psotupovat nejvýše pro tři automobily poplatníka. Uplatnění odpisů automobilu tím není dotčeno.

Pokud poplatník užívá automobil pro dosahování zdanitelných příjmů jen zčásti, pak se paušální částka snižuje o 20 % na 4000 Kč měsíčně, zároveň se o 20 % snižují daňově uplatnitelné odpisy.

Pro účely odpočtu daně z přidané hodnoty zůstaly právní předpisy bez změny. Uplatnění nároku na odpočet DPH v souvislosti s provozem automobilu tedy i nadále znamená unést důkazní povinnost o tom, že slouží k uskutečňování zdanitelných plnění (§ 72 zákona o DPH).

Vzdělávání zaměstnanců – § 6 odst. 9 písm. a)

Zprehlednila se podmínka pro osvobození nepeněžního příjmu zaměstnance ve formě jeho vzdělávání hrazeného zaměstnavatelem. Na straně zaměstnance je od daně ze závislé činnosti, sociálního a zdravotního pojištění osvobozeno takové vzdělávání, které je zaměstnavatelem považováno za výkon práce (ve smyslu zákoníku práce – zaměstnanci náleží mzda či plat). Naopak osvobozeno není vzdělávání, které výkonem práce není.

CESTOVNÍ NÁHRADY TUZEMSKÉ

Předpis: Zákoník práce č. 262/2006 Sb., vyhláška MPSV č. 462/2009 Sb.

Účinnost: 1.1.2010

Tuzemské stravné se zvýšilo	v roce 2009	v roce 2010
5 až 12 hodin	60 až 72 Kč	61 až 73 Kč
přes 12 do 18 hodin	92 až 110 Kč	93 až 112 Kč
nad 18 hodin	144 až 172 Kč	146 až 174 Kč

Dolní hranice je nárokem zaměstnance. Horní hranice je maximální náhrada pro organizační složky státu a příspěvkové organizace. Podnikatelé mohou zaměstnancům přiznat i vyšší náhrady než je horní hranice.

Náhrady do výše horní hranice jsou daňovým výdajem zaměstnavatele a nezdaňují se u zaměstnance.

Sazba náhrady za použití vlastního motorového vozidla se oproti roku 2009 nezměnila.

	v roce 2009	v roce 2010
osobní silniční motorové vozidlo	3,90 Kč	3,90 Kč
jednostopé vozidlo	1,10 Kč	1,10 Kč

Výše průměrných cen pohonných hmot pro výpočet cestovních náhrad, pokud zaměstnanec nedoloží skutečnou cenu PHM

	do 31.12.2009	od 1.1.2010
benzin 91 oktanů	26,30 Kč/litr	28,50 Kč/litr
benzin 95 oktanů	26,80 Kč/litr	28,70 Kč/litr
benzin 98 oktanů	29,00 Kč/litr	30,70 Kč/litr
motorová nafta	28,50 Kč/litr	27,20 Kč/litr

Podnikající fyzické osoby mohou pro výpočet výdajů podle § 24 odst. 2 písm. k) zákona o daních z příjmů za rok 2009 použít hodnoty stanovené vyhláškou MPSV pro rok 2009. Pokyn řady D o průměrných cenách pohonných hmot nebude pro rok 2009 vydáván.

CESTOVNÍ NÁHRADY ZAHRANIČNÍ

Předpis: Zákoník práce č. 262/2006 Sb., vyhláška MF č. 459/2009 Sb.

Účinnost: 1.1.2010

Ministerstvo financí vydalo vyhlášku upravující zahraniční stravné v roce 2010. Sazby náhrad pro státy sousedící s ČR se nemění.

PRO MZDOVÉ ÚČTÁRNÝ

MINIMÁLNÍ MZDA

Zůstává bez změny – 8000 Kč/měsíc a 48,10 Kč/hod.

ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ

Maximální vyměřovací základ

Maximální roční vyměřovací základ byl z dosavadního 48-násobku tzv. „průměrné mzdy“ (konstanta vyhlášená nařízením vlády) zvýšen na 72-násobek „průměrné mzdy“. V případě sociálního pojištění se změna týká jen roku 2010, zatímco v případě zdravotního pojištění jde o změnu trvalou.

	v roce 2009	v roce 2010
Maximální roční vyměřovací základ činí	1.130.640 Kč	1.707.048 Kč

V případě zaměstnání u více zaměstnavatelů (lhostejno, zda souběžně či po sobě) se postupuje takto: každý zaměstnavatel sleduje výši vyměřovacích základů za sebe; po skončení roku je povinen zaměstnanci úhrnou výši jeho vyměřovacích základů potvrdit. Na základě potvrzení od zaměstnavatelů zaměstnanec může požádat zdravotní pojišťovnu / správu sociálního zabezpečení o vrácení přeplatku na pojistném. Vrácení se týká jen pojistného, sráženého zaměstnanci z jeho mzdy. Vrácení se netýká pojistného, které platí zaměstnavatel.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ

Předpis: Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

V okruhu osob, za něž je zaměstnavatel povinen platit pojistné, nedošlo k 1.1.2010 ke změnám. Povinnost platit zdravotní pojištění se již od roku 2008 neodvozuje od účasti na nemocenském pojištění zaměstnanců, nýbrž nově se zdravotní pojistné odvádí za všechny osoby, které pobírají příjmy podle § 6 zákona o daních z příjmů, s výjimkou (uvádíme jen plošně se vyskytující)

- dohod o provedení práce
- dohod o pracovní činnosti, pokud v daném měsíci je příjem nižší než 2000 Kč (dříve 400 Kč, ke změně této částky došlo účinností nového zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců).

Splatnost pojistného na veřejné zdravotní pojištění je stanovena pevně na 20. den v měsíci bez ohledu na výplatní termín zaměstnavatele. Připomínáme, že pojistné se považuje za zaplacené dnem, kdy částku dostane banka, u níž má zdravotní pojišťovna veden účet.

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ

Předpis: Nařízení vlády č. 354/2009 Sb.

Dávky nemocenského pojištění vyplácí stát, zaměstnavatel pouze předává žádost o dávky doplněnou údaji potřebnými pro její stanovení příslušné okresní (pražské) správě sociálního zabezpečení.

Změnily se redukční hranice pro stanovení denního vyměřovacího základu, tyto hranice se přepočítávají i na hranice pro redukci průměrného výdělku při výpočty náhrady za prvních 14 kalendářních dnů nemoci.

redukce průměrného hodinového výdělku			
0 Kč až 138,43 Kč	138,43 Kč až 207,55 Kč	207,55 Kč až 414,93 Kč	nad 414,93 Kč
90 %	60 %	30 %	—

Redukční hranice jsou 0,175-násobek redukčních hranic pro výpočet nemocenských dávek.

Zaokrouhlování není (na rozdíl od výpočtu nemocenských dávek) právním předpisem stanoveno. Neoficiální stanoviska státních orgánů proto doporučují při výpočtech náhrady raději nezaokrouhlovat a počítat na několik (4 až 8) desetinných míst.

Výše pojistného a jeho placení

Sazby pojistného na sociální pojištění zůstávají v roce 2010 zachovány ve stavu, jaký platil v roce 2009. Další snížení sazby pojistného pro zaměstnavatele, které mělo nabýt účinnosti k 1.1.2010, se o rok odkládá.

	od roku 2009		od roku 2011 pro zaměstnavatele s alespoň 51 zaměstnancem *	
	sráží se zaměstnanci	zaměstnavatel platí ze svého	sráží se zaměstnanci	zaměstnavatel platí ze svého
pro zaměstnance s nemocenským i důchodovým pojištěním	6,5 %	25 %	6,5 %	24,1 %
pro zaměstnance jen s důchodovým pojištěním	6,5 %	21,5 %	6,5 %	21,5 %

V roce 2009 a 2010 se od úhrnu pojistného k odvodu odečte polovina částky vyplacené zaměstnancům na zákonné náhradě mzdy při nemoci. Zaměstnavatelé s alespoň 51 zaměstnancem budou od roku 2010 takto odčítat jen polovinu náhrady vyplacené zaměstnancům se zdravotním postižením.

* Zaměstnavatelé s počtem zaměstnanců menším než 51 se mohou do 20. ledna běžného roku rozhodnout a oznámit správě sociálního zabezpečení, že v příslušném kalendářním roce budou postupovat stejně jako zaměstnavatelé s alespoň 51 zaměstnanci, tj. užívat nižší sazbu pojistného, ale pojistné snižovat o polovinu vyplacených náhrad při nemoci jen zaměstnancům se zdravotním postižením.

Splatnost pojistného na sociální zabezpečení je stanovena pevně na 20. den v měsíci bez ohledu na výplatní termín zaměstnavatele. Připomínáme, že pojistné se považuje za zaplacené dnem, kdy částku dostane Česká národní banka.

(NE) ZAMĚSTNÁVÁNÍ OBČANŮ SE ZMĚNĚNOU PRACOVNÍ SCHOPNOSTÍ

Předpis: Zákon č. 435/2004 Sb., nařízení vlády č. 478/2005 Sb., sdělení MPSV č. 466/2009 Sb.

Účinnost: pro rok 2009

Povinný podíl zaměstnanců se změnou pracovní schopností činí u zaměstnavatelů s 25 a více zaměstnanci 4%. Částka odvodu činí za každého nezaměstnaného občana se ZPS 2,5-násobek průměrné mzdy za 1.-3. čtvrtletí roku 2008. Průměrná mzda činila 22.896 Kč, odvod za jednoho zaměstnance činí tudíž 57.240 Kč.

Do 15.2.2010 je nutno uhradit příslušnou částku na účet úřadu práce.

Do 15.2.2010 se úřadu práce podává hlášení o tom, jak byla splněna povinnost zaměstnávat občany se ZPS (zda jejich zaměstnáním, odebíráním výrobků z chráněných dílen či odvodem do státního rozpočtu).

ZÁKONNÉ POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZAMĚSTNAVATELE

K 1.1.2010 nedochází ke změnám. Účinnost zákona o úrazovém pojištění č. 266/2006 Sb. a doprovodného zákona č. 267/2006 Sb., byla posunuta na 1.1.2013.

PRO FYZICKÉ OSOBY, ZEJMÉNA OSVČ

Upozorňujeme na určení dne, kdy se odvody považují za zaplacené. Za den zaplacení sociálního a zdravotního pojištění se do konce roku 2009 považoval den odepsání z účtu převodce. Od 1.1.2010 se za den zaplacení považuje den, kdy příjemcova banka dostala převáděnou částku k dispozici. Příkazy k úhradě pojistného je proto potřeba podávat s předstihem.

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ OSVČ

OSVČ, která vykonává hlavní činnost, je vždy povinně účastna důchodového pojištění.

OSVČ, která vykonává vedlejší činnost, vznikla za rok 2009 účast na důchodovém pojištění, pokud příjmy po odpočtu výdajů dosáhly alespoň 56.532 Kč (popř. 1/12 za každý započatý kalendářní měsíc, v kterém byla samostatná činnost vykonávána). OSVČ, která vykonává vedlejší činnost a nedosáhla uvedeného zisku, se může

k účasti na důchodovém pojištění přihlásit dobrovolně. Pojistné za dobrovolnou účast na důchodovém pojištění za rok 2009 činí nejméně 8.256 Kč.

Vyměřovací základ, z něhož se počítá pojistné, činí 50 % ze zisku (rozdílu mezi příjmy a výdaji).

Sazba důchodového pojištění od roku 2009 činí 29,2 % z vyměřovacího základu (snížení oproti roku 2008).

Výše měsíčních záloh se odvozuje stejně jako nyní z výsledku hospodaření v předchozím roce. Až do podání Přehledu se platí zálohy v původní výši. Pro výpočet nové výše záloh se vychází z údajů za rok 2009. Tyto nové zálohy se platí až po podání Přehledu za rok 2010.

Minimální měsíční vyměřovací základ pro důchodové pojištění v roce 2009 činil

- u osob vykonávajících hlavní činnost 5889 Kč (min. pojistné 1720 Kč),
- u osob vykonávajících vedlejší činnost 2356 Kč (min. pojistné 688 Kč).

Maximální měsíční vyměřovací základ za rok 2009 činil 1.130.640 Kč.

Při zjišťování, zda došlo k překročení maximálního vyměřovacího základu, se vyměřovací základy ze zaměstnání a z Přehledu OSVČ sčítají.

Minimální měsíční vyměřovací základ pro důchodové pojištění v roce 2010 činí

- u osob vykonávajících hlavní činnost 5928 Kč (min. pojistné činí 1731 Kč),
- u osob vykonávajících vedlejší činnost 2371 Kč (min. pojistné činí 693).

Maximální měsíční vyměřovací základ za rok 2010 činí 1.707.048 Kč.

Osoby, které vykonávají vedlejší činnost, budou povinně účastny důchodového pojištění za rok 2010, pokud jejich zisk za rok 2010 bude činit alespoň 56.901 Kč. Do této hranice je účast na důchodovém pojištění OSVČ dobrovolná.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ OSVČ

Zdravotní pojištění zůstalo pro rok 2010 téměř beze změn. Změnily se konstanty, které se přebírají z jiných právních předpisů.

Vyměřovací základ za rok 2009 činí 50 % ze zisku (rozdílu mezi příjmy a výdaji, upraveného podle § 23 zákona o daních z příjmů). Do vyměřovacího základu se nezahrnují příjmy za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu či televize, z nichž je daň vybírána srážkou.

Minimální pojistné OSVČ	do 31.12.2009	od 1.1.2010
minimální měsíční vyměřovací základ	11.777,50 Kč	11.854,50 Kč
minimální měsíční pojistné	1.590 Kč	1.601,00 Kč

Maximální pojistné OSVČ	za rok 2009	za rok 2010
maximální roční vyměřovací základ	1.130.640 Kč	1.707.048 Kč
maximální měsíční záloha	12.720 Kč	19.205 Kč

Při zjišťování, zda došlo k překročení maximálního vyměřovacího základu, se vyměřovací základy ze zaměstnání a z Přehledu OSVČ sčítají.

Pojistné samoplátců	do 31.12.2009	od 1.1.2010
minimální měsíční vyměřovací základ	8.000 Kč	8.000 Kč
minimální měsíční pojistné	1.080 Kč	1.080 Kč

Lhůta pro podání Přehledu je nově stanovena na 1 měsíc od konce lhůty pro podání přiznání k dani z příjmů (tedy typicky 30. duben popř. 30. červenec). Pokud přiznání k dani z příjmů zpracovává daňový poradce, je povinnost tuto skutečnost zdravotní pojišťovně doložit do 30.4. Pokud je lhůta pro podání přiznání prodloužena z jiného důvodu, oznamovací povinnost do 30.4. nenastupuje.

Lhůta pro placení záloh na pojistné OSVČ zůstává do 8. dne následujícího měsíce.

Lhůta pro placení doplatku pojistného zůstává 8 dnů po datu skutečného podání přiznání k dani z příjmů.